

HEPATITIS

Poznamo pet tipov hepatitisa: A, B, C, D in E. Obstajata pa tudi hepatitisa F in G, čeprav okoli slednjih še vedno teče razprava, ali sploh gre za virusni okužbi.

HEPATITIS A

Hepatitis A je bolezen jeter, ki je posledica okužbe z virusom hepatitisa A. Virus se nahaja v okuženi hrani in vodi.

Izbruh bolezni je običajno nenaden in se prične s povišano telesno temperaturo, slabim počutjem, utrujenostjo, pomanjkanjem apetita. Bolnika lahko sili na bruhanje, pogosto pa so prisotne tudi bolečine v trebuhu.

NA KAKŠEN NAČIN PRIDE DO OBOLENJA OZIROMA DO OKUŽBE Z VIRUSOM?

Izločevalec virusa je človek, ki virus izloča z blatom v okolico oziroma ga zaradi neustrezne higiene rok prenaša na hrano in različne predmete v svoji okolici.

KOLIKO ČASA PRETEČE OD OKUŽBE DO PRVIH BOLEZENSKIH ZNAKOV?

sorazmerno dolg. Bolezenski znaki se lahko pojavijo že 14 dni po okužbi, lahko pa preteče mesec ali več preden se bolezen razvije.

KDO JE NAJBOLJ OGROŽEN?

Do okužbe pride najpogosteje med malimi otroci in šolarji, ki na eni strani še ne znajo povsem poskrbeti za pravilno umivanje rok, Odrasli, ki se okužijo in obolijo, imajo praviloma večje težave in so bolj prizadeti kot mali otroci.

KAKO SE LAHKO PRED OBOLEVANJEM ZAVARUJEMO?

Zdravje lahko zavarujemo na ta način, da si roke pred jedjo temeljito umijemo. Previdnost je potrebna tudi pri uživanju morskih sadežev, zlasti tistih, ki se pred uživanjem toplotno ne obdelajo na dovolj visokih temperaturah.

KAKO SKRBETI ZA BOLNIKA?

Zdravil, ki bi zdravila nalezljivo zlatenico, ni. Za bolnika je najbolj pomembno, da počiva. Pomembna je tudi pravilna prehrana, ki naj bo predvsem lahka,

HEPATITIS B

Virus hepatitisa B povzroča vnetje jeter. Okužba se najpogosteje prenaša preko krvi in spolnih odnosov z okuženo osebo. Pred okužbo se lahko zaščitimo s cepljenjem.

POTEK OKUŽBE

Inkubacijska doba (čas od okužbe pa do izbruha bolezni) je od 4 do 28 tednov. Približno teden do dva pred izbruhom bolezni ima bolnik slabši tek, je utrujen, toži zaradi slabosti, ima glavobol, povišano telesno temperaturo. Lahko ima drisko

DOKAZ OKUŽBE

Če ima bolnik značilen potek bolezni, se okužbo najpogosteje dokaže s preiskavo krvi. Pri ostalih, ki so brez znakov okužbe, se le-ta ugotovi slučajno (npr. pri krvodajalskih akcijah)

ZAŠČITA PRED OKUŽBO

Specifičnega zdravila za zdravljenje akutnega virusnega hepatitisa še nimamo, pri zdravljenju kroničnih oblik hepatitisa B pa uporabljajo različna protivirusna zdravila, ki so učinkovita le pri nekaterih bolnikih. Dovoljene so običajne aktivnosti. Zavedati pa se je treba, da so poškodovana jetra. Zato je potrebna določena previdnost pri uživanju mastne hrane in alkohola, ki dodatno lahko poškoduje jetra. Oseba, ki je kronični nosilec, ne more biti krvodajalec

HEPATITIS C

POTEK OKUŽBE

Znaki so podobni kot pri drugih hepatitisih, le da so izraženi v blažji obliki: utrujenost, slabost, bolečine pod desnim rebrnim lokom, zlatenica. Pri večini okuženih

bolnikov bolezen ne izzveni, ampak preide v kronično obliko. Kronični hepatitis se razvije 1 do 4 leta po okužbi.

DOKAZ OKUŽBE

Če ima bolnik značilen potek bolezni, se okužba dokaže s preiskavo krvi. Pri ostalih, ki so brez znakov okužbe, se le-to ugotovi slučajno

PRENOS OKUŽBE

Virus hepatitisa C se nahaja v krvi, slini, spermi, urinu, solzah in trebušni tekočini. V manjši meri se okužba prenaša s tesnim stikom med družinskimi člani in z matere na otroka. Med uživalci drog se hepatitis C širi z okuženimi oziroma neočiščenimi iglami,

ZAŠČITA PRED OKUŽBO

Zdravljenja akutne oblike je simptomatsko. Za zdravljenje uporabljajo protivirusna zdravila, s katerimi pri približno 20% bolnikov s kroničnim hepatitisom C dosežejo izginotje virusa iz krvi.

HEPATITIS D

Hepatitis D je razširjen po vsem svetu. Stalno se pojavlja v Sredozemlju, zlasti v Italiji in severni Afriki. Prenaša se enako kot hepatitis B. Virus lahko povzroča okužbo samo pri bolnikih, ki so bili prej okuženi z virusom hepatitisa B, ali pri osebah, ki so se istočasno okužile z obema virusoma.

HEPETITIS E

Prenaša se z okuženo vodo. Z njim se okužijo samo potniki, ki so se vrnili z okuženih območij. Epidemije te bolezni so se pojavile v Indiji, Iranu, Etiopiji, v azijskih republikah bivše SZ, Libiji, Somaliji, tudi v srednji Ameriki, Indoneziji in na Kitajskem. Bolezen poteka kot hepatitis A,. Kronične Cepiva proti virusu hepatitisa E nimamo.